

Als een sneltrein duik ik de verlaten straat in, langs huizen die aan de buitenkant allemaal op elkaar lijken. Gelukkig ken ik deze weg als mijn broekzak en weet ik perfect waar ik moet zijn. Behendig ontwijk ik met mijn skateboard vuilnisbakken, straatkatten en enkele losse straatstenen op mijn pad. Aan het huis met de overvolle brievenbus en neergelaten rolluiken kom ik met veel lawaai tot stilstand. Het lijkt al maanden onbewoond te zijn, maar ik weet wel beter. Ik bel één keer aan, twee keer, maar pas na de derde keer zwaait de zware voordeur open. Twee helderblauwe ogen kijken me aan en een brede glimlach verschijnt wanneer ze me herkennen. *‘Verdorie Jan!’* roept mijn opa luid, terwijl de grijze krullen aan de zijkanten van zijn bijna kale schedel alle kanten op schudden. *‘Is het alweer woensdag vandaag? Jouw moeder heeft gelijk, ik word echt elke week vergeetachtiger!’* Breed lachend trekt hij me naar binnen. De verlaten straat, met haar straatkatten en vuilnisbakken, is opnieuw doodstil.

Sinds kort zit ik in het eerste middelbaar, op een school vlak bij het huis van mijn opa Hubert. Het leek mijn ouders dan ook een uitstekend idee om me elke woensdag na school bij opa te laten blijven. Ik zou hem gezelschap houden en hij zou mij, als gepensioneerde leraar geschiedenis, dan weer kunnen helpen bij mijn huiswerk. Met de nadruk op zou, want gelukkig voor mij draait dat slimme plan van mijn ouders helemaal anders uit. Opa kreeg al snel in de gaten dat ik veel liever urenlang met zijn hond Griffon ging spelen in de tuin en erg jammer vond hij dat niet. Want zo kon hij zelf in alle stilte boven zijn

oude documenten hangen, elk woord geconcentreerd bestuderend door het zilveren brilletje op de punt van zijn neus. Natuurlijk hielden we dat allebei geheim voor mijn ouders. Er zou wat zwaaien, mochten ze het ontdekken!

Maar vandaag zal het niet lukken om een balletje te trappen met Griffon in de grote verwilderde tuin. De blauwe lucht van daarnet is al helemaal verdwenen achter onheilspellende donkergrijze wolken, wanneer ik de eerste dikke druppels plots op mij voel vallen. Griffon en ik slagen er maar net in om tijdig naar binnen te vluchten, voor een helse donderslag het hele huis doet trillen. Ik roep mijn opa, maar er komt geen geluid terug, zelfs niet na een paar keer roepen. Waarschijnlijk is hij even naar de winkel vertrokken, denk ik bij mezelf terwijl ik overal de lichten aanknip in het pikdonkere huis. Ik zou braaf aan de keukentafel kunnen wachten tot hij terug is, maar besluit al snel dat een ontdekkingsstocht door het huis veel spannender zal zijn. Zeker zijn studeerkamer op de tweede verdieping, normaal gezien streng verboden terrein voor alles en iedereen, lijkt me een bezoekje waard.

Griffon volgt me als een schaduw, met zijn staart tussen zijn achterpoten, terwijl ik stilletjes de trap op sluipt. Ik voel mijn hart bonzen in mijn keel wanneer ik de houten deur van de studeerkamer openduw. *De regen blijft intussen onheilspellend op het dak vallen. Net op het moment dat ik de donkere kamer betreed, wordt ze fel verlicht door een bliksem van buiten.* In een flits zie ik dat de kamer helemaal volgestouwd is. Kasten die doorbuigen onder het gewicht van honderden zware boeken, losse vellen papier op het dikke tapijt en boven de schouw een schilderij van een man die me streng aankijkt. Griffon verstopt zich piepend onder het zware bureau en ook ik moet even slikken van angst. Gelukkig vind ik al snel een lichtschakelaar, en in het felgele licht ziet de kamer er in één klap niet langer uit alsof ze rechtstreeks uit een griezelfilm komt. Nu pas valt me op dat de vrije

muren vol straatplannen hangen, waarop opa hier en daar kruisjes en touwtjes heeft geplakt. *‘Het lijkt wel de kamer van een bankoverval’,* fluister ik tegen mezelf, terwijl ik goed genoeg weet dat opa daar veel te verstrooid voor is. Ik open net de bureaulades, wanneer de deur plotseling met een enorme klap dichtvalt. *‘Wel wel wel, Jan. Was die nieuwsgierigheid van jou weer eens te groot om niet in andermans zaken te snuffelen?’*

Nog voor ik sorry kan zeggen, kijkt mijn opa me met zijn vriendelijke blauwe ogen aan. *‘Nu ik toch geen enkel geheim meer voor je kan hebben, kan ik het je evengoed vragen. Wat vind je van mijn levenswerk, m’n jongen?’*

‘Levenswerk?’ stamel ik, nog natrillend van de schok dat hij me op heterdaad betrapt heeft op verboden terrein. *‘Deze boeken die onder het stof liggen en die papieren op de grond zijn jouw levenswerk? Wat bedoel je daarmee?’*

‘Ik weet het, je zou het niet zeggen wanneer je deze rommel voor de eerste keer aantreft. Ik zou dringend eens wat moeten opruimen’, antwoordt hij verontschuldigend. *‘Maar vergis je niet, m’n jongen! Deze papieren zullen op een dag leiden tot de oplossing van het grootste mysterie*

van onze tijd. Ze zullen me op een dag leiden naar de plaats waar De Rechtvaardige Rechters verstopt zijn, het verdwenen paneel van het Lam Gods, waar de hele wereld al jarenlang naar op zoek is. Geloof me, ik ben er zo dicht bij dat ik bijna kan ruiken waar het ligt!

'Het Lam Gods? Ben je op zoek naar een schaapje?'

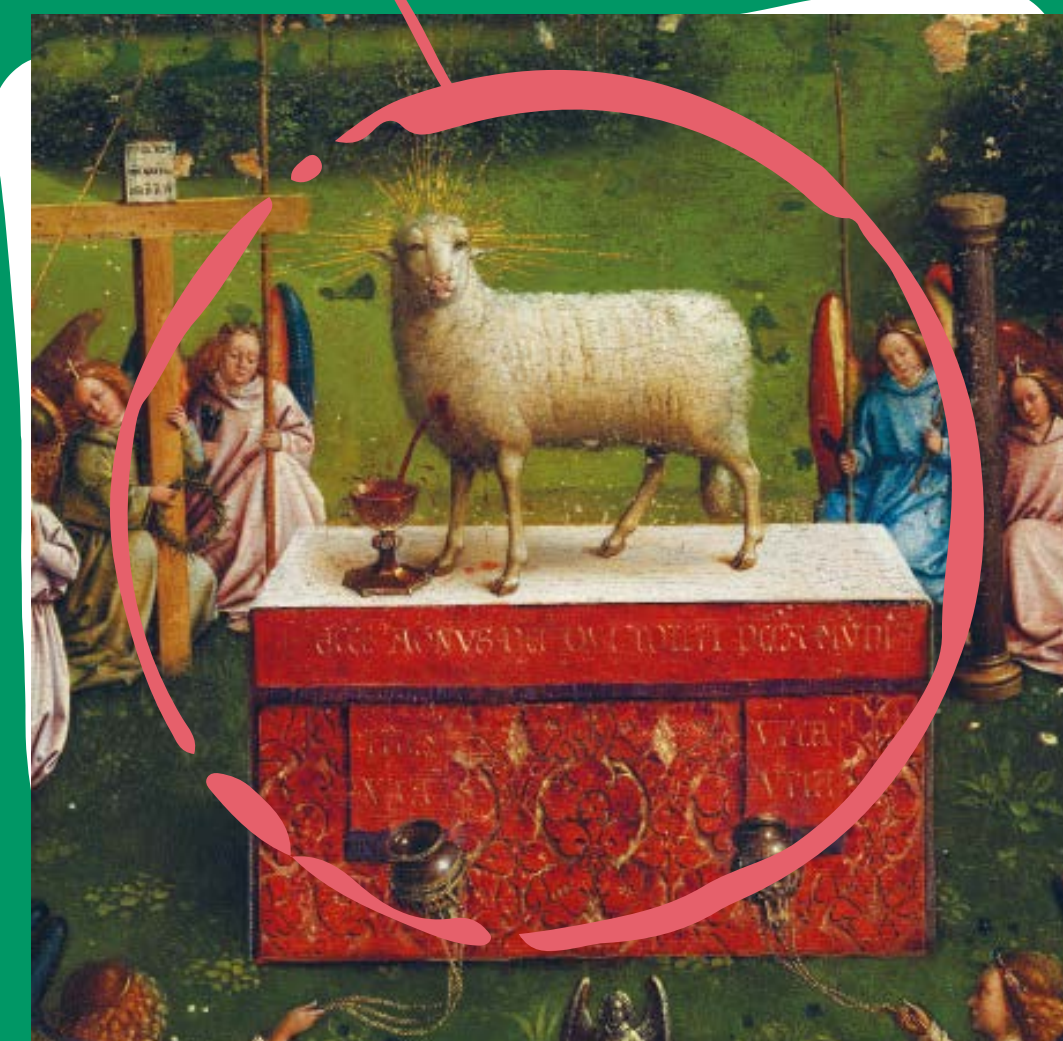
Die vind je toch overal', flap ik er zonder veel nadenken uit.

Verbijsterd kijkt opa me even recht in de ogen. 'Jan, m'n liefste jongen, heb je dan geen flauw idee wat het Lam Gods is?' Nog voor ik met mijn hoofd kan schudden, gaat hij verbaasd door. 'Het wereldbekende meesterwerk van Jan van Eyck? Nee? *Nochtans moet die naam jou wel bekend voorkomen, want jij draagt die ook. Hij schilderde het lang geleden, tijdens de middeleeuwen, en het is tot vandaag het mooiste kunstwerk dat ooit geschilderd is. Een van de panelen, waarop de Rechtvaardige Rechters staan, is gestolen in 1934 en onvindbaar tot de dag van vandaag. Vier keer al dacht ik het gevonden te hebben, maar helaas. Toch heb ik ditmaal het juiste spoor te pakken, dat weet ik gewoon!*' Ik krijg bijna geen letter gezegd tussen de woordenstroom van mijn opa, maar toch weet ik hem nog net te vragen waarom hij al zo lang op dat paneel jaagt. Zijn er dan geen andere vermiste schilderijen op de wereld?

'Ik doe het alvast niet voor het geld, al zou ik met het vindersloon wel een aantal nieuwe stevige boekenkasten kunnen kopen. Nee, het werk van onze voorname voorvader behoort na al die jaren opnieuw compleet te zijn.' Geamuseerd leest hij de verbazing van mijn gezicht af. 'Dat wist je nog niet, hé? Kijk maar eens goed je ogen uit.' Zijn vinger wijst naar het portret van de strenge man boven de schouw. **'Deze Jan van Eyck, de beste schilder ooit in ons land, is niemand minder dan jouw voorvader.'**

de Rechtvaardige Rechters

Mijn hoofd tolt nog steeds wanneer ik enkele uren later in de auto naar huis zit. Die Franse taak en die loodzware toets meetkunde van morgen zijn nu wel het laatste waaraan ik wil denken. Vooral de laatste woorden van mijn opa blijven nazoemen. *'Deze Jan van Eyck, de beste schilder ooit in ons land, is niemand minder dan jouw voorvader.'* Thuis aangekomen gooi ik mijn jas aan de kapstok en storm ik meteen de trap op naar mijn kamer. Ik klap mijn laptop open en zoek vliegensvlug het zelfportret van Van Eyck op. Een vreemde herkenning loopt als een rilling over mijn rug, wanneer de foto verschijnt op m'n scherm verschijnt.

Zijn dunne lippen en onderzoekende blik leken me daarnet nog heel streng, maar ik weet intussen dat dit niets wil zeggen. Iedereen poseert serieus op zijn pasfoto. Ik bedenk me dat Jan van Eyck misschien wel een grappenmaker was, iemand die op feestjes altijd het woord neemt aan tafel, zoals ik dat ook doe. Mijn blik glijdt over het schilderij en valt alweer op de vreemde rode tulband. Opa verbeterde me met een glimlach toen ik vroeg of Jan van Eyck in de woestijn woonde. *'Dat is geen tulband maar een kaproen, wijsneus. Mannen en vrouwen droegen die puntmutsen tijdens de middeleeuwen altijd en overal en soms drapeerden ze die zelfs over hun hoofd, zoals onze voorvader hier.'* Vervolgens begon hij aan een minutenlange ode aan de kleuren op het schilderij en de manier waarop de beroemde schilder met enkele penseeltrekken stof zo echt kon doen lijken. Maar ik luisterde allang niet meer. Ingespannen keek ik in die blauwe ogen op het schilderij. Mijn voorvader, zou het echt?

In mijn slordige kamer krijg ik plotseling een idee. Als ik nu eens een selfie zou nemen, waarbij ik op dezelfde manier poseer als Jan van Eyck, dan zou ik kunnen zien of ik trekken heb die hij ook had. Ik moet maar één groot probleem zien te overwinnen: hoe kom ik in godsnaam aan een kaproen, laat staan een rode? Mijn rode badmuts die ik als kind droeg, is zowat het enige dat in de buurt komt. Ik geef bijna teleurgesteld mijn hele plan op, als mijn oog valt op de rode trui die in een bolletje op de vloer ligt. Dat is het! Ik rol de trui vakkundig

over mijn hoofd en plaats mijn gsm voorzichtig rechtop tegen het lampje op mijn nachtkast. Mijn hoofd draai ik lichtjes naar rechts, net zoals Jan van Eyck, maar ik zorg er wel voor dat mijn hele gezicht goed zichtbaar blijft. Vurig hoop ik dat mijn broers niet onverwacht de kamer binnenstormen, want ze zouden me nog lang kunnen pesten als ze me zo zien met die trui op mijn kop. **Ik adem nog eens diep in en kijk recht in het scherm van mijn gsm. 3-2-1-KLIK.**

'Opmerkelijk, heel erg opmerkelijk! Hoewel je niet heel erg op hem lijkt, wat logisch is als er zoveel eeuwen tussen jullie zitten, hebben jullie allebei dezelfde onderzoekende blik', fluistert opa tegen mij, terwijl hij met zijn zilveren briljetje nu eens naar het zelfportret en dan weer naar mijn meegebrachte selfie kijkt. Er is amper een week gepasseerd sinds hij me voor het eerst vertelde over onze beroemde voorvader, maar de zeven dagen voelden aan als jaren. Hoewel de herfstzon haar licht over de tuin uitstrooit, denk ik er niet aan om buiten te gaan spelen. Opa en ik zitten in de felverlichte studeerkamer en er liggen wel honderd vragen over Jan van Eyck op het puntje van mijn tong. Nog voor ik ze in zijn richting kan afvuren, kijkt hij me glimlachend aan en spreekt hij een zin uit die ik nooit meer uit mijn hoofd zal kunnen wissen. *'Misschien ben je wel een reïncarnatie van hem!'* *'Een re-in-wat?'*

'Een reïncarnatie, m'n jongen, zou willen zeggen dat de geest van Jan van Eyck verder leeft in jou. Maar goed, een serieus wetenschapper als ik heeft nooit in dat soort onzin geloofd en gaat dat ook in zijn oude dagen niet beginnen doen. Ik kan enkel zeggen dat we van geluk mogen spreken dat zijn zelfportret de tand des tijds overleefde!'

Plots kijkt hij naar zijn boekenkasten en veert hij op om er een oud leren boek uit te pakken. Nadat hij voorzichtig het laagje stof van de kaft heeft weggeblazen, legt hij het op zijn bureau en bladert hij erdoor, zonder een woord te zeggen. Ik ben intussen al gewend aan het rare gedrag van mijn opa en zet me alvast schrap voor waar hij

